

Ing. Bc. David Seifert

Srovnání nejvyššího mravního kritéria v křesťanství a v marxismu-leninismu.

Posudek diplomové práce předložené na KTF UK 24. dubna 2007

Téma předložené práce zpracovává autor v 5 kapitolách. Práce má 90 stran, včetně seznamu použitých symbolů a zkratk, seznamu pramenů a literatury a anglické anotace.

Úvodem lze konstatovat, že se autor diplomové práce svého zadání nahlédnout na marxistické pojetí nejvyššího mravního kritéria ve srovnání s křesťanským pohledem chopil velmi zdařile a předložený výsledek je hodný pozornosti.

Po krátkém autorově úvodu v kapitole 1 je kapitola 2 koncipována jako pohled na svědomí v průběhu dějin křesťanské teologie doplněný o ucelený náhled na fenomén mravního svědomí očima Bernharda Häringa, jednoho z významných katolických teologů 20. století. Historický pohled na svědomí začíná autor reflexí svědomí v Písmu svatém, aby poté pokračoval přes období starověku, scholastiky, reformace, novověku až k novější katolické teologii. Historický přehled je vhodně doplněn vyjádřeními magisteria z 19. a 20. století směřujícími k tématu svědomí a jeho svobody. Tento historický pohled je v druhé části kapitoly rozvinut systematickým pojednáním o svědomí, vycházejícím z teologické práce Bernharda Häringa. Jak historická tak i systematická část kapitoly o křesťanském pojetí svědomí je zpracována přehledně, kvalitně a chtělo by se říci i čtivě.

V následující kapitole 3 autor probírá pojetí nejvyšší mravní autority v marxismu-leninismu. Nejprve je zde pojednáno o místě, které na základě marxisticko-leninské teorie vzniku morálky a jejímu vymezení vůči „tradiční“ morálce náleží „praktické“ morálce v celkovém systému marxisticko-leninské ideologie. Teprve až druhý krok se věnuje svědomí v marxisticko-leninském pojetí - jeho vymezení vůči individualismu a subjektivismu, jeho principu a jeho svobodě. Autor zde po poctivé intelektuální práci dochází k závěru, že ptáme-li se marxisty na nejvyšší kritérium osobního jednání, dostaneme odpověď, která se vědomě staví mimo dosah morálky. Avšak věnujeme-li pozornost motivům jeho jednání, určeného nejvyšším principem, zjistíme, že jsou v podstatě morálního rázu.

Kapitola 4 představuje ústřední část předložené práce. Autor v ní zdařile srovnává křesťanské a marxisticko-leninské pojetí svědomí a snaží se poukázat na naděje a nebezpečí dialogu mezi oběma směry. Jako možné styčné body v tomto dialogu uvádí zdůraznění společenského charakteru lidské bytosti křesťanstvím i marxismem, tendenci obou k upřednostňování objektivní pravdy před vlastním svědomím (při současném respektu křesťanství k delikátnosti vztahu mezi svědomím a zákonem) a konečně i úlohu rozumového úsudku svědomí v křesťanství i marxismu. Avšak i přes zdánlivou podobnost některých rysů autor dává vystoupit celé hloubce a závažnosti rozdílných pozic křesťanské víry a marxismu-leninismu. Kapitola 4 lze tak označit za skutečný vrchol diplomové práce. Jedná se bezpochyby o originální analýzu a o cenný příspěvek do dialogu mezi křesťanstvím a marxismem (nejen) v českém prostředí.

S ohledem na to, že předložená práce nevykazuje ani žádné zásadní formální nedostatky, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

V Praze 2. 6. 2007

Petr Křížek